

Tabakken

De meeste pijptabakken zijn nakomelingen van de **Virginia**-soort die uit Midden-Amerika, toen in Spaanse handen, naar de Noordamerikaanse staat Virginia overkwam. Door spontane **mutaties**, **klimaat** en **bodemgesteldheid** en **verschillende bewerkingen** zijn andere 'soorten' tabak ontstaan. Deze tabakken worden dan verwerkt op verschillende manieren en zo komt men tot de grote types van tabak die gebruikt worden voor pijptabak. De types worden gekenmerkt door een gelijke **kleur**, **smaak** of **brandbaarheid**.

De Grote groepen zijn: Virginia, Burley, Kentucky, Orient

1. Virginia

In 1612 werden de eerste 'Spaanse' tabakszaadjes binnengesmokkeld in de toenmalige Engelse kolonie Virginia, het volgende jaar ging de eerste lading naar het moederland Engeland en de rest is geschiedenis. De Engelsen waren het moe te veel geld te betalen aan hun Spaanse en Portugese concurrenten die vrijwel een monopolie hadden op de tabaksmarkt.

Virginia werd vrijwel helemaal beplant met tabak, maar omdat deze plant zoveel van de grond vergt(ze wordt tot 2.5m hoog) kan er slechts 3 jaar opeenvolgend tabak geplant worden. Snel ging men planten in nabije staten zoals Maryland, Ohio, Kentucky om aan de vraag naar tabak te voldoen.

De Virginia werd dé Engelse tabak, ook al omdat de kolonie verplicht werd al zijn tabak exclusief naar Engeland te verkopen, dit in tegenstelling tot staten als Maryland and Kentucky.

De Noordamerikaanse tabaksboeren kenden hun vak echter niet zoals hun Caraïbische collega's en hadden bovendien een totaal ander klimaat. Waar de Indianen in Zuid- en Midden-Amerika hun tabak droogden in de zon of zelfs in de schaduw was dit in Virginia niet mogelijk. De bladeren moesten worden opgehangen om beter te drogen, maar het kon stabiel en sneller. Na veel experimenteren kwam men uiteindelijk op de "**flue cured**" methode, waarbij hete lucht door een gesloten schuur wordt geblazen. Dit systeem van behandeling brengt ons de Virginia's zoals wij ze nu kennen: meestal een **geel** van kleur, hoog **suiker gehalte** en veel natuurlijke aroma's. Virginia is gewoonlijk **traag brandend**.

De bladeren worden 20-50cm lang en worden geplukt van de stengel als ze rijp en gelig worden.

De meeste moderne Virginia groeit in gebieden bij 35° Celsius en 90% vochtigheid, zoals Virginia, Georgia, Malawi, Zimbabwe en Brazilië.

2. Burley

Aanvankelijk is Burley : alle Noordamerikaanse tabak van buiten de staat Virginia. Door een mutatie in de plant krijgen we een nieuw groot type tabak.

De bladeren zijn ook 20-50cm groot maar de plant wordt in zijn geheel geoogst als de bladeren hun soepelheid verliezen.

De Burley is wat **donkerder**, van lichtbruin tot bruin. De hele burleyplanten drogen traag in **open schuren** en wordt daarom ook **aircured** genoemd.

De Burley wordt gebruikt als **smaakdrager** en heeft een **cacao** smaak. Burley heeft **geen natuurlijke suikers** en is **snel brandend**.

Burley tabakken komen vooral uit USA, Mexico en Malawi.

Dit soort tabak wordt achteraf dikwijls **getoast**: op een verwarmde plaat of in een verhitte centrifuge komt het chocoladeachtige van deze tabak meer tot uiting.

3. Kentucky

De Kentucky is een manier van tabaksverwerking die typisch was voor de burley telers in de staat Kentucky. De tabak werd in de schuren gedroogd boven vuren, van daar **firecured**.

Donkere kleur, de volle smaak en de typische **rokerige geur** maken van deze **traag brandende, zware** tabak een icoon van de pijptabak.

4. Orient

Deze tabakken, ook wel Turkse tabakken genaamd, kwamen in de 17^e eeuw in Midden-Europa en Klein-Azië terecht. Deze variatie heeft kleinere bladeren, maar meer per plant.

De Oriënt tabak heeft een **hoog suikergehalte** en zeer veel **aroma's** die vooral zitten in de **waslaag** die beschermt tegen het hete, droge klimaat waar deze plant groeit. De bladeren zijn **geelgroen** van kleur maar de smaak is zo uitgesproken dat hij alleen als **smaakbrenger** in (vooral Engelse) mixtures voorkomt.

De volledige plant wordt in open lucht (eerst in schaduw, dan in zon) gedroogd, van daar **suncured**. Oriënt tabakken worden geteeld in Griekenland en Turkije.

Andere benamingen van pijptabak die geregeld voorkomen zijn: Latakia, Périque, Cavendisch, Mixture.

Latakia

Latakia is een variant op de Orient tabak. De planten groeien erg laag bij de grond.

In de Syrische havenstad Latakia werd de tabak opnieuw **gedroogd** in schuren boven **vuren van eiken –en pijnboomhout** wat de zeer specifieke smaak en geur geeft. Puur latakia is niet aangenaam om te roken. Latakia komt vooral uit Syrië en Cyprus.

Périque

Een Franse kolonist zag in het huidige Louisiana hoe de Chikasaw Indianen hun tabak uitpersten in holle boomstammen en daarin lieten gisten en daarna pas drogen. Dit procédé werd verfijnd (drogen en **gisten in vaten** wordt tot 4x herhaald) totdat men het zeer specifieke Périque resultaat bereikt: een **bijna zwarte, spicy, zware** tabak die slechts door enkele telers wordt gemaakt in Paulina,

Louisiana.

Hoewel hij er niet echt voor gemaakt is, kan hij puur worden gerookt.

Cavendisch

De Engelse kapitein Cavendish ontdekte in de 16e eeuw toen zijn schip van Virginia naar Engeland voer dat de pijptabak beter werd door hem in suikerwater te bewaren.

Cavendish is een **blend van Burley, Virginia of Kentucky** die **gesausd** wordt, dan in **blokken geperst en dan op temperatuur gefermenteerd**.

Engelse Cavendish is gewoonlijk op basis van Virginia blends die gestoomd en dan geperst worden.

Black Cavendish wordt dikwijls overgoten met allerlei smaken zoals Cherry, Mango, Coconut...

Een Cavendish bestaat uit 60% tabak, 20% water, Glycerol of alcohol 8% en de rest zijn smaakstoffen.

De blokken worden daarna **versneden** in dunne reepjes van **smaakvolle, milde, makkelijke brandende tabak: de cavendish cut**.

Tabaksvormen

De tabak wordt gerookt in verschillende vormen: de sigaar, al dan niet natuurlijk in short, medium of longfiller, de sigaret, de pruimtabak, de snuif en de pijptabak.

De pijptabak die wij kennen zijn meestal mixtures of flakes.

1) Flakes

1. Geschiedenis

De flake tabak werd ontdekt door Engelse zeelui die een oplossing zochten om hun tabak goed te bewaren gedurende hun lange tochten op zee. De tabak werd aanvankelijk wellicht met gezoet water vermengd en in linnen doeken geperst die soms door teer werden afgedicht. De tabak bewaarde erg goed en nam bovendien minder plaats in op de krappe schepen. Met een mes sneden de zeelui hun Navy cut en daarna konden ze samen genieten van een van de weinige rustmomenten op een hectisch schip. Het lijkt wel een metafoor voor onze tijd.

Rond 1800 werd dit procédé geoptimaliseerd en flake tabak is eeuwen de meest voorkomende vorm geweest. Samuel Gawith maakt in 1792 zijn intrede in de tabakswereld.

2. Hoe wordt flake gemaakt?

Er is geen verschil tussen een supermoderne grote fabriek of een 200 jaar oud artisanal bedrijfje, behalve de grootte en leeftijd van de machines. Er komt veel handenarbeid aan te pas en de productie verloopt nog steeds via eeuwenoude tradities.

De tabaksoorten worden geselecteerd en de hoeveelheden van de soorten worden gemengd naargelang het recept. De bladeren worden gestript en er wordt suikerwater aan toegevoegd, zoals de zeelui al deden. Het suikerwater accentueert de smaaknuances van de tabak en houdt hem vochtig. Na een aantal uren wordt de tabak gedroogd, eventuele smaken toegevoegd en dan volgt de persing, zoals gewone mixture....

Maar typisch aan flake is dat het een blok of plak blijft. Gewoonlijk wordt net voor de persing de tabak gestoomd waardoor de smaken nog meer indringen en de plak goed samenblijft.

Verscheidene van deze plakken worden opgestapeld in een pers en ze blijven daar 24 uur. Daarna rijpen de plakken nog een tijdje alvorens ze versneden worden in dunnere plakjes: flakes van iets meer dan een mm dik en 8cm lang en 2.8cm hoog.

De tabak wordt tijdens de manuele verpakking een laatste keer gecontroleerd voordat hij in een vacuüm blik vertrekt om ergens een pijproker te gaan plezieren.

3. Hoe wordt flake gerookt?

De pijprokers hier lijken dikwijls twijfelachtig te staan tegenover deze kleine verpakkingen: men kiest liever een grote pouch van 50gr dan een klein blik van 50gr. Hoe met flake een pijp stoppen blijkt ook wel eens een probleem te zijn.

Flake tabak rookt veel koeler en langzamer dan losse tabak en geeft ook een heel andere, sterkere smaak. Ook indien men de flake helemaal ontrafelt en los rookt, verdwijnt een deel van de typische eigenschappen van de flake tabak.

Daarom kan men best een plakje flake bij de 2 uiteinden vast nemen en dan dubbelplooien zodat de onderkant (de u-kant) een beetje loskomt. Druk dan een beetje op de lossere onderkant zodat die nog wat lossier komt. Schuif daarna de flake in de pijp en breek de boven de rand uitstekende stukjes af. Druk dan de tabak zo aan dat er genoeg trek blijft.

Het aansteken van de tabak zal moeilijker gaan omdat deze meer samengeperst is. Eens de pijp aan is zal de tabak regelmatig en koeler branden, zodat men minder hard en frequent moet trekken.

Om de pijp iets makkelijker aan te krijgen kan men de afgescheurde stukjes flake bovenop de andere flake leggen en dan aansteken.

Welke pijpenkop komt in aanmerking voor flakes?

De flake tabakken komen best tot hun recht in klassieke koppen van gemiddelde grootte. Omdat de flake erg langzaam brandt (20-30% trager dan losse tabak) hebben de meeste rokers geen nood aan een extra grote kop, tenzij men 3 uur wil roken. Recht geboorde koppen hebben altijd een betere verbranding. De vorm, de prijs en kleur van pijp worden bepaald door de roker.

2) Mixtures

Dit zijn gewoonlijk al dan niet geperste mengelingen waaraan smaken worden toegevoegd in vorm van sausen (Rum, Whisky, mango) of zeer aromatische tabakken (Latakia, Périque).

De manieren waarop ze versneden worden heeft telkens invloed op smaak en brandbaarheid. Over het algemeen branden de geperste tabakken langzamer dan de ongeperste.

Samuel Gawith

In 1792 begon Thomas Harrison bij Kendal met de productie van pijp-en snuiftabak. Om een echte fabriek te hebben met grote productie had hij waterkracht nodig en die vond hij bij Kendal op de zeer snelle rivier Mint. Hij kocht een oude kruitmolen uit 1750 voor de productie van snuif en vond tabak in de dichtbij gelegen haven Whitehaven. In 1837 nam zijn schoonzoon Samuel Gawith zijn zaak over.

De machines bestaan er nog en de molen wordt momenteel op elektriciteit aangedreven in the Brown House maar wordt beschouwd als het oudste nog draaiende industrieel erfgoed van heel UK.

De tabakken worden nog steeds op de traditionele manier gemaakt.

Bij Samuel Gawith worden 2 chemische producten gebruikt: glycerol voor het bewaren van de vochtigheid en schimmelwerend product, beiden slechts 1/10de van de Europese toegelaten norm.

In de 1792 Flake werd de echte tonka-boon vervangen door een chemische variant omdat men ontdekt heeft dat het in hoge mate giftig is.

Al de andere toegevoegde smaakmakers zijn 100% natuurlijk en goedgekeurd door het Europese voedselagentschap.

Belangrijk in de productie zijn de kennis van de ambachtslui, de kwaliteit van de tabak en het water en niet te vergeten, de omgeving. In het gebouw wordt nu al meer dan 70 jaar tabak geproduceerd en elke porie van het gebouw is doordrongen van tabak.

Full Virginia Flake

Dit is een mengeling van verschillende soorten Virginia die eerst koud geperst worden, dan gestoomd en daarna een nacht lang warm geperst waardoor extra suikers vrijkomen. In dit proces krijgt de Virginia Flake ook zijn typische kleur. De blend van de bladeren, de duur van het persen, de kwaliteit van het water en de kennis van de ambachtslui komen tot uiting in deze zeer Engelse pure Full Virginia Flake met zijn schitterende verpakking. Halfzwaar.

1792 Flake

Al meer dan 200 jaar is deze met tonka gekruide, getoaste Kentucky Flake de absolute top voor de pijproker die op zoek is naar 'straffe toebak'. Dit is zeer zware tabak met een volle smaak. Eerder voor ervaren rokers. "As strong as tobacco can be".

Navy Flake

Dit is de klassieke Virginia flake, een beetje latakia en een kleine toevoeging van Rum. Echte halfzware Navy flake.

Fire Dance Flake

Met deze moderne Flake toont Samuel Gawith dat traditie te combineren is met moderne invloeden. De Amerikaanse first lady van het pijproken stelde deze tabak samen en het werd een zeer groot succes.

De basis is alweer de klassieke Virginia maar nu met toevoeging van brandy, vanille en braambes.

Deze Firedance Flake valt behalve door zijn verpakking op door zijn zachte, fruitige smaak en zijn zeer aangenaam aroma.

ROKEN IS DODELIJK
FUMER TUE
RAUCHEN IST TÖDLICH

Grouse Moor Mixture

Deze 200 jaar oude mixture op basis van Virginia tabak wordt op smaak gebracht door een geheime mengeling van een 20tal natuurlijke essences, waaronder rozenblaadjes. Op 25 kg tabak wordt slechts 25gr “parfum” aangebracht. Halfzware mixture met een sterk, aangenaam aroma.

Black Cherry Cavendish

Dit is een dubbel gefermenteerde absolute top tabak met toevoeging van natuurlijke kersensappen.

Een volle smaak voor de roker en een aangenaam aroma voor zijn gezelschap. Moderne halfzware goedbrandende mixture.

Squadron Leader

Deze tabak is een erbetoon aan het personeel van de RAF. De lichte en donkere Virginia worden gemengd met een beetje Turkse tabak en enkele percentjes Latakia zo om een zeer typische Engelse tabak te verkrijgen. Deze halfzware mixture is erg traag brandend.

Commonwealth

Deze 200 jaar oude, zware mixture bestaat uit 50% Virginia en 50 % Cypriotische Latakia.

ROKEN IS DODELIJK
FUMER TUE
RAUCHEN IST TÖDLICH

Balkan Flake

Deze relatief nieuwe creatie van de 'master blender' van Samuel Gawith bestaat uit 2/3 geperste Virginia en 1/3 Cypriotische Latakia. Het resultaat is een traag brandende, koel rokende flake met een zachte ronde volle smaak en een typische dichte Latakia rook.

Chocolate Flake

Deze tabak bevat vooral Full Virginia Flake. Hier zijn latakias en Burley aan toegevoegd en het geheel is afgewerkt met een heerlijk chocolade aroma.

Deze mix geeft de roker een rijke en luxueuze smaak. Compliments to the blenders!!

Celtic Talisman Mixture

Deze recentste aromatische tabak van S.Gawith is samengesteld uit gele Virginia, Burley en Black Cavendisch.

Aan deze fijne tabakken wordt in kleine mate aroma van zoete kers en vanille toegevoegd met een moderne, halfzware aangenaam geurende mixture als resultaat.

Skiff Mixture

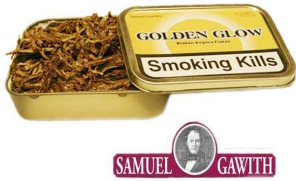
Deze 200 jaar oude mixture wordt samengesteld uit mooie gele en bruine Virginia, Cypriotische Latakia en een beetje Oriental uit de streek van Izmir. Dit beproefde recept leidt tot een halfzware blend met een volle typisch Engelse smaak die al verschillende generaties pijprokers verleid heeft.

Een Skiff is een lichte zeilboot die in het Lake district gebruikt voor lichte vrachten en ontspanning. Samuel Gawith gebruikte deze skiffs om tabak te vervoeren over het kanaal dat Kendal verbindt met de meren en het binnenland.

ROKEN IS DODELIJK
FUMER TUE
RAUCHEN IST TÖDLICH

Golden Glow

De Golden Glow uit verschillende soorten pure, goudkleurige Virginia bestaande tabak wordt eerst gestoomd en daarna geperst. De typische milde, zoete Virginia smaak en de broken flake cut maken van deze Golden Glow een echte aanrader voor liefhebbers van blonde tabak.

Scotch cut mixture

De Scotch Cut Mixture is gebaseerd op een 100 jaar oud recept. Deze typisch Britse blend bestaat uit topkwaliteit Virginia en Burley met Empire Black Cavendish en wat Latakia. Een aangename tabak voor elk moment van de dag.

ROKEN IS DODELIJK
FUMER TUE
RAUCHEN IST TÖDLICH

Wij danken onze leverancier Vinche – Koopmans voor de informatie.

Mei 2010